

รูปแบบการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ ในการบริหารจัดการอาชีวศึกษา

A MODEL ON STRATEGY IMPLEMENTATION INTO VOCATIONAL EDUCATION MANAGEMENT

ชำนาญ อยู่แพ^{1*} พนายุทธ เชยบาล¹ และสมคิด สร้อยน้ำ¹
Chamnan Youpae^{1*}, Panayuth Choeybal¹, Somkid Sroinam¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นของการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในการบริหารจัดการอาชีวศึกษา และ 2) พัฒนารูปแบบการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในการบริหารจัดการอาชีวศึกษา การดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นของการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในการบริหารจัดการอาชีวศึกษา มี 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการอาชีวศึกษา ขั้นตอนที่ 2 สำรวจความต้องการจำเป็นในการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติจากประชากรจำนวน 62 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวัง มีความเชื่อมั่น 0.81 และ 0.93 วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีหาค่าเฉลี่ย และจัดลำดับความต้องการจำเป็น วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้วยวิธี Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในการบริหารจัดการอาชีวศึกษา ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 47 คน โดยใช้เทคนิคการระดมสมอง วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายใน ใช้ตัวแบบการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดยใช้ CPEST Analysis และใช้ตัวแบบในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดยใช้ 7S Analysis นำผลที่ได้มารวบรวมระดมสมองเพื่อหาแนวทางพัฒนารูปแบบการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในการบริหารจัดการอาชีวศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการจำเป็นของการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ ในการบริหารจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี ลำดับที่ 1 ได้แก่ ยุทธศาสตร์ด้านการยกระดับคุณภาพผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล

¹หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Philosophy Degree of Educational Administration Udonthani Rajabhat University

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: chamnan_yy@hotmail.com

2. รูปแบบการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในการบริหารจัดการอาชีวศึกษา มีวิธีการดำเนินการเป็น 7 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นในการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 2 เลือกยุทธศาสตร์ที่ต้องการนำสู่การปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในภายนอก (SWOT Analysis) ขั้นตอนที่ 4 ออกแบบกลยุทธ์การนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 5 จัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบ กำหนดกิจกรรม โครงการ ขั้นตอนที่ 6 ดำเนินการตามกิจกรรม โครงการ และขั้นตอนที่ 7 ติดตาม ประเมินผล

คำสำคัญ: ยุทธศาสตร์ รูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษา การอาชีวศึกษา

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) study priority needs of strategy implementation into vocational education management, and 2) develop a model on strategy implementation into vocational education management. There were two phases in this research: Phases 1 study priority needs of strategy implementation into vocational education management. First step study and analyze the theory and the research involve the vocational education management. Second step survey priority needs of strategy implementation into vocational education management from 62 populations. The instrument used was a questionnaire by rating scale which asked for current condition and expectation. The reliability was 0.81 and 0.93 determine average and priority needs by Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) method. Phases 2 develop a model on strategy implementation into vocational education management was qualitative research by brainstorming technique for 47 experts and stakeholders by purposive selection. Analyze external and internal environment by SWOT analysis. Analyze external environment by CPEST Analysis and analyze internal environment by 7S Analysis. Then used the result for brainstorming to find the model on strategy implementation into vocational education management.

The research found that

1. The needs on strategic implementation into vocational education management of Kanchanaphisek Udonrthani Technical College found that the first priority needs was the strategy for raise the quality of student to world class.

2. A model on strategic implementation into vocational education management consist of 7 steps follow as: Step 1 study priority needs of strategy implementation into vocational education management. Step 2 select the strategy for implementation. Step 3 analyze external and internal environment by SWOT analysis. Step 4 find the model on strategy implementation. Step 5 set up an agency and activities planning. Step 6 proceed on activities planning. And step 7 follow up and evaluate.

Keywords: Strategy, Vocational Education Management Model, Vocational Education

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 มุ่งการพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยสู่สังคมคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554) และจากการระดมความคิดเห็นทิศทางและวิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) มีหลักการที่น้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม สมดุล ยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558) แต่จากการติดตามผลการดำเนินงานการพัฒนาการศึกษาระหว่างปี พ.ศ. 2545-2551 โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา พบว่า ผู้สำเร็จอาชีวศึกษา มีสมรรถนะไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ขาดทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553) และพบว่า ปัญหาความไม่สอดคล้องกันทั้งในเชิงปริมาณผู้ที่จบการศึกษาระดับอาชีวศึกษาทั้งสาขาและจำนวนเมื่อออกสู่ตลาดแรงงาน ก็ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการเชิงคุณภาพด้านสมรรถนะพื้นฐาน (Core Competencies) และระดับวิชาชีพ (Functional Competencies) ที่จำเป็นในการทำงาน (สำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 อ้างถึงใน สุนันทา สังขทัตต์, 2556) เพื่อให้การจัดการอาชีวศึกษาเกิดประสิทธิภาพตามแผนการพัฒนาประเทศที่มุ่งเน้นการจัดการอาชีวศึกษาแนวใหม่ จึงได้มีการปรับระบบการบริหารและจัดการ กำหนดแนวทางการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้อง เป็นการยกระดับการศึกษาระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติ และมีสมรรถนะ จนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพอิสระได้ ดังนั้น รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายด้านการศึกษา โดยเฉพาะด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศที่มุ่งผลิตกำลังคนสายอาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานมากขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2558) นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้มอบนโยบายเพื่อขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติ นโยบายเฉพาะด้านการอาชีวศึกษา ปรับทัศนคติเปลี่ยนค่านิยมของผู้ปกครองและนักเรียนให้เข้าเรียนอาชีวศึกษาให้มากขึ้น ร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการศึกษา ส่งเสริมให้สถานศึกษาระดับอาชีวศึกษามีความเป็นเลิศเฉพาะด้าน จัดหลักสูตรเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศและจัดการอาชีวศึกษาสู่มาตรฐานสากล (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2558) ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนดยุทธศาสตร์เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาสู่สากล พ.ศ. 2558 - พ.ศ. 2569 เป็นการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการไว้ 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ด้านการยกระดับคุณภาพผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล ยุทธศาสตร์ด้านการเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีพ ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการอาชีวศึกษา และยุทธศาสตร์ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้มีมาตรฐานและคุณภาพ เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นกรอบการดำเนินงานของสถานศึกษา (สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1, 2558)

การบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพ ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อให้สถานศึกษาเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง ผู้เรียน ตลอดจนสังคม ชุมชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคน ซึ่งการสร้างองค์การให้มีความเป็นองค์กรชั้นนำเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารต้องดำเนินการ

อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา (บรรจบ บุญจันทร์, 2555) สถานศึกษาควรอาศัยแนวคิด การใช้องค์ประกอบเชิงระบบ (System Approach) เข้ามาเป็นกรอบในการพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษา อาชีวศึกษาให้มีคุณภาพ ผู้บริหารจึงต้องศึกษารูปแบบ (Model) ในการบริหารและพัฒนารูปแบบของการบริหารให้มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับสภาพบริบทและปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาทั้งด้านการบริหารจัดการ ด้านผู้เรียน และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน (วัฒนา พัฒนพงศ์, 2546 อ้างถึงใน สุนันทา สังขทัตน์, 2556) และเนื่องจากสภาวะแวดล้อมรวมทั้งบริบทในการดำเนินงานต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วขึ้นทุกขณะ ยุทธศาสตร์จึงเป็นตัวช่วยกำหนด กำกับทิศทางขององค์กร ในการขับเคลื่อนให้ไปถึงจุดมุ่งหมายที่ต้องการ ดังนั้น การบริหารยุทธศาสตร์จึงเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งองค์ประกอบของการบริหารยุทธศาสตร์ ได้แก่ การวิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Analysis) การกำหนดทิศทางขององค์กร (Strategic Direction Setting) การกำหนดยุทธศาสตร์ (Strategic Formulation) และขั้นตอนที่สำคัญอย่างมากในการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ คือ การนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ (Strategic Implementation) (พสุ เตชะรินทร์, 2553) ดังนั้น เพื่อให้การจัดการอาชีวศึกษามีทิศทางและเป้าหมายอย่างชัดเจน โดยเฉพาะการบริหารจัดการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา การบริหารยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต้นสังกัด การนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาและพัฒนารูปแบบการนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ ในการบริหารจัดการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้ได้รูปแบบที่สถานศึกษาสามารถนำไปดำเนินการ เพื่อส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนอันจะนำไปสู่แนวทางการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในการบริหาร จัดการอาชีวศึกษา
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในการบริหารจัดการอาชีวศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในการบริหารจัดการอาชีวศึกษา มี 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี การบริหารจัดการอาชีวศึกษา และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้ววิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ขั้นตอนที่ 2 สรุปรวความต้องการจำเป็นในการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ศึกษาความต้องการจำเป็น ใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากประชากรจำนวน 62 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เครื่องมือเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีลักษณะการตอบสนองคู่ มีความเชื่อมั่น 0.81 และ 0.93 วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีหาค่าเฉลี่ย วิเคราะห์จัดลำดับความต้องการจำเป็นด้วยวิธี Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) (สุวิมล ร่องวานิช, 2558)

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในการบริหารจัดการอาชีวศึกษาใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 47 คน โดยใช้เทคนิคการระดมสมอง (Brainstorming Technique) วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายใน (SWOT Analysis) ใช้ตัวแบบการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดยใช้ CPEST Analysis และใช้ตัวแบบในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดยใช้ 7S Analysis นำผลที่ได้มาร่วมระดมสมองเพื่อหาแนวทางพัฒนารูปแบบการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในการบริหารจัดการอาชีวศึกษา

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในการบริหารจัดการอาชีวศึกษา

สภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ ในการบริหารจัดการอาชีวศึกษา ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่คาดหวัง แปลผล ผลความต้องการจำเป็นและลำดับความต้องการจำเป็นในการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ

ยุทธศาสตร์ สู่การปฏิบัติ	สภาพ ปัจจุบัน		แปลผล	สภาพ ที่คาดหวัง		แปลผล	PNI Modified	ลำดับ ความต้องการ จำเป็น
	μ	σ		μ	σ			
1. ด้านการยกระดับ คุณภาพผู้เรียนสู่ มาตรฐานสากล	3.40	0.77	ปาน กลาง	4.40	0.49	มาก	0.29	1
2. ด้านการเพิ่ม ปริมาณผู้เรียน สายอาชีพ	3.65	0.77	มาก	4.41	0.60	มาก	0.21	4
3. ด้านการส่งเสริม การมีส่วนร่วมกับ ทุกภาคส่วน	3.48	1.01	ปาน กลาง	4.43	0.68	มาก	0.25	2
4. ด้านการเพิ่ม ประสิทธิภาพ การบริหารจัดการ	3.63	0.75	มาก	4.44	0.58	มาก	0.23	3

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีพ (ค่าเฉลี่ย = 3.65) และด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ (ค่าเฉลี่ย = 3.63) สภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ (ค่าเฉลี่ย = 4.44) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการเพิ่มปริมาณ

ผู้เรียนสายอาชีพ (ค่าเฉลี่ย = 4.41) ความต้องการจำเป็น ลำดับที่ 1 ได้แก่ ด้านการยกระดับคุณภาพผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล (PNI_{Modified} = 0.29)

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในการบริหารจัดการอาชีวศึกษา

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก SWOT Analysis

1.1 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของการนำยุทธศาสตร์ ด้านการยกระดับคุณภาพผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี ที่เป็นโอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) โดยกำหนดตัวแบบในการวิเคราะห์ คือ CPEST Analysis พบว่า

1.1.1 ด้านลูกค้าหรือผู้รับบริการ (Customer) ที่เป็นโอกาส (Opportunities) ได้แก่ ผู้ปกครองและชุมชน ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการบริหารจัดการและจัดการศึกษา โดยให้ข้อเสนอแนะและสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็น ผู้ปกครองและชุมชนมีทัศนคติที่ดี มีความเชื่อมั่น ยอมรับและพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ส่วนอุปสรรค (Threats) ได้แก่ หลักสูตรสถานศึกษาไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน การบริการวิชาชีพต่อชุมชนไม่ตรงกับความต้องการและขาดความต่อเนื่อง ที่ตั้งของสถานศึกษาอยู่ห่างจากตัวเมือง และมีสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาล้ายกันทำให้ผู้เรียนมีที่เลือกเรียนหลากหลาย

1.1.2 ด้านการเมืองและกฎหมาย (Political & Legal) ที่เป็นโอกาส (Opportunities) ได้แก่ มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และพระราชบัญญัติการจัดการอาชีวศึกษาอย่างชัดเจน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตลอดจนแผนการศึกษาแห่งชาติ มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาเพื่อตอบสนองการพัฒนาประเทศ นโยบายของรัฐบาล และท้องถิ่นให้ความสำคัญกับการจัดการอาชีวศึกษา ส่วนอุปสรรค (Threats) ได้แก่ มีการเปลี่ยนแปลงในระดับนโยบายบ่อยครั้งทำให้ขาดความต่อเนื่องในการนำสู่การปฏิบัติ

1.1.3 ด้านเศรษฐกิจ (Economic) ที่เป็นโอกาส (Opportunities) ได้แก่ ความต้องการเรียนต่อสายอาชีพเพิ่มมากขึ้น ผู้เรียนด้านสายอาชีพเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน และมีความต้องการกำลังแรงงานด้านอาชีวศึกษาสูงขึ้น ส่วนอุปสรรค (Threats) ได้แก่ มีการแข่งขันการเข้าสู่ตลาดแรงงานสูง

1.1.4 ด้านสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม (Social) ที่เป็นโอกาส (Opportunities) ได้แก่ มีการแลกเปลี่ยนบุคลากรกับประเทศในกลุ่ม สถานศึกษาตั้งอยู่ในแหล่งชุมชนที่มีความเข้มแข็ง ทางด้านขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมและไม่มีความคิดเห็นแตกต่างด้านศาสนา และสถานศึกษาตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีมีความเหมาะสม มีระบบสาธารณูปโภคครบถ้วน และมีการคมนาคมสะดวก ส่วนอุปสรรค (Threats) ได้แก่ มีปัญหาสังคมบางประการที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

1.1.5 ด้านเทคโนโลยี (Technology) ที่เป็นโอกาส (Opportunities) ได้แก่ สถานศึกษาใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการบริหารจัดการ และจัดการเรียนการสอน ส่วนอุปสรรค (Threats) ได้แก่ ครูและบุคลากรขาดทักษะในการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมสมัยใหม่ และสถานศึกษามีวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่ไม่ทันสมัยและไม่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้

1.2 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของการนำยุทธศาสตร์ ด้านการยกระดับคุณภาพผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี ที่เป็นจุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weaknesses) โดยกำหนดตัวแบบในการวิเคราะห์ คือ 7S Analysis พบว่า

1.2.1 ด้านโครงสร้างองค์การ (Structure) ที่เป็นจุดแข็ง (Strengths) ได้แก่ มีโครงสร้างและสายงานที่มีการแบ่งภาระงานที่ชัดเจนและมีเอกภาพในการบังคับบัญชา มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบ ปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่และกฎระเบียบอย่างชัดเจน ส่วนจุดอ่อน (Weaknesses) ได้แก่ โครงสร้างการบริหารงานยังไม่ครอบคลุมภาระงานทั้งหมดของสถานศึกษา

1.2.2 ด้านระบบการปฏิบัติงาน (System) ที่เป็นจุดแข็ง (Strengths) ได้แก่ มีระบบบริหารจัดการการปฏิบัติงานที่ดี มีการสนับสนุนให้ครู นักเรียนพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนและนำไปใช้ในการพัฒนาชุมชน มีระบบการประกันคุณภาพภายใน มีแหล่งเรียนรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศ มีการส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และบริการวิชาชีพแก่ชุมชน ส่วนจุดอ่อน (Weaknesses) ได้แก่ บุคลากรขาดทักษะและความเข้าใจในการปฏิบัติงาน และปัจจัยสนับสนุนไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติกิจกรรม

1.2.3 ด้านบุคลากร (Staff) ที่เป็นจุดแข็ง (Strengths) ได้แก่ บุคลากรมีจำนวนเพียงพอ ต่อภาระงาน มีวุฒิทางการศึกษา ความรู้ความสามารถสอดคล้องกับสาขาวิชา และภาระงาน ส่วนจุดอ่อน (Weaknesses) ได้แก่ มีการปรับเปลี่ยนบุคลากร ทำให้ขาดความต่อเนื่องและความชำนาญการในการปฏิบัติงาน

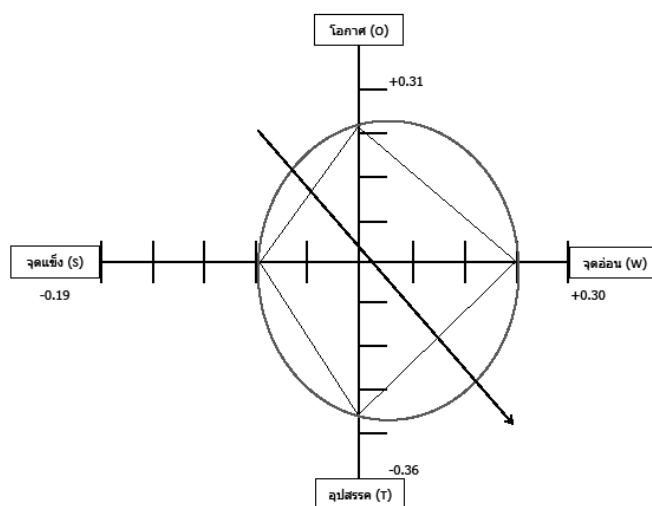
1.2.4 ด้านความสามารถของบุคลากร (Skill) ที่เป็นจุดแข็ง (Strengths) ได้แก่ ครูและบุคลากรมีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ส่วนจุดอ่อน (Weaknesses) ได้แก่ ครูและบุคลากรได้รับมอบหมายภาระงานไม่ตรงกับความรู้ความสามารถของตนเอง

1.2.5 ด้านยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ขององค์การ (Strategy) ที่เป็นจุดแข็ง (Strengths) ได้แก่ สถานศึกษามีแผนยุทธศาสตร์ กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ เป้าหมาย และตัวชี้วัดที่ชัดเจน มีกระบวนการในการวางแผนกลยุทธ์ ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของบุคลากร และดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ส่วนจุดอ่อน (Weaknesses) ได้แก่ ระบบการติดตามการดำเนินงานไม่ทั่วถึงและไม่นำผลการประเมินการปฏิบัติงานมาพัฒนาปรับปรุงวิธีการดำเนินงาน

1.2.6 ด้านรูปแบบการบริหาร (Style) ที่เป็นจุดแข็ง (Strengths) ได้แก่ ผู้บริหารมีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยใช้หลักธรรมาภิบาลและการบริหารแบบมีส่วนร่วมสนองความต้องการของผู้รับบริการ ชุมชน ส่วนจุดอ่อน (Weaknesses) ได้แก่ มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารเนื่องจาก การเกษียณอายุราชการและการย้าย

1.2.7 ด้านวิสัยทัศน์ ค่านิยมร่วมในการปฏิบัติงาน (Share Values) ที่เป็นจุดแข็ง (Strengths) ได้แก่ บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ ค่านิยม และวัฒนธรรมองค์การร่วมกัน ให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมองค์การ สถานศึกษาจัดกิจกรรม สนับสนุนส่งเสริม วัฒนธรรมองค์การอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ส่วนจุดอ่อน (Weaknesses) ได้แก่ บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจและให้ความสำคัญในค่านิยมวัฒนธรรมขององค์การ และการถ่ายทอด การสื่อสาร วัฒนธรรมองค์การสู่บุคคลยังมีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย

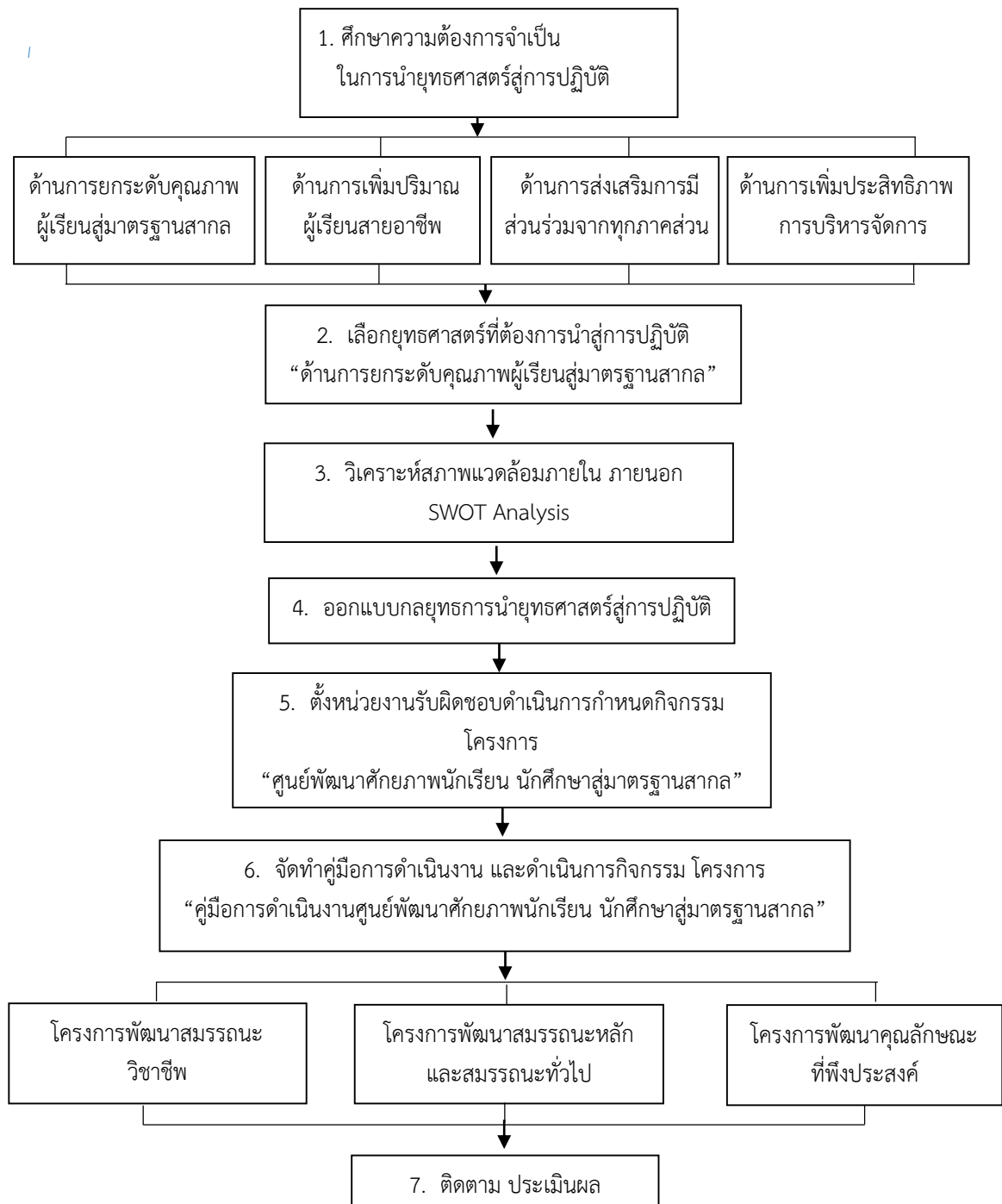
1.3 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมนอก โดยการวิเคราะห์ SWOT Analysis ของการนำยุทธศาสตร์ ด้านการยกระดับคุณภาพที่ผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี โดยพิจารณาแนวโน้มของปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำ ยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ ซึ่งการวิเคราะห์ได้กำหนดให้ผู้เข้าร่วมประชุมปฏิบัติการร่วมกันกำหนด คะแนน น้ำหนักของสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมนอก เพื่อนำไปกำหนดแนวทางการพัฒนาและจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนา นำมาคำนวณหาตำแหน่งบนกราฟ ซึ่งได้ตำแหน่ง โอกาสเท่ากับ 0.31 อุปสรรคเท่ากับ 0.36 จุดแข็งเท่ากับ 0.19 และจุดอ่อนเท่ากับ 0.30 เขียนเป็น กราฟแสดงสภาพการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในการบริหารจัดการอาชีวศึกษา ด้านการยกระดับ คุณภาพผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 สภาพการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในการบริหารจัดการอาชีวศึกษา ด้านการยกระดับ คุณภาพผู้เรียน สู่มาตรฐานสากล ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี

จากภาพที่ 1 สภาพการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในการบริหารจัดการอาชีวศึกษา ด้านการยกระดับคุณภาพผู้เรียน สู่มาตรฐานสากล ของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี อยู่ใน ระหว่างจุดอ่อนและอุปสรรค ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์เชิงถอย

2. รูปแบบการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในการบริหารจัดการอาชีวศึกษา มีวิธีการดำเนินการเป็น 7 ขั้นตอน ดังแสดงตามภาพที่ 2

ภาพที่ 2 รูปแบบการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในการบริหารจัดการอาชีวศึกษา

จากภาพที่ 2 รูปแบบการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในการบริหารจัดการอาชีวศึกษา มีวิธีดำเนินการ 7 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นในการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 2 เลือกยุทธศาสตร์ที่ต้องการนำสู่การปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์สภาพแวดล้อม ภายใน ภายนอก (SWOT Analysis) ขั้นตอนที่ 4 ออกแบบกลยุทธ์การนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 5 จัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบ กำหนดกิจกรรม โครงการ ขั้นตอนที่ 6 ดำเนินการตาม กิจกรรม โครงการ และขั้นตอนที่ 7 ติดตาม ประเมินผล

อภิปรายผลการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในการบริหารจัดการอาชีวศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในการบริหารจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี ลำดับที่ 1 ได้แก่อายุทธศาสตร์ด้านการยกระดับคุณภาพผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล ทั้งนี้เป็นเพราะว่าวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี มีวัตถุประสงค์ที่มุ่งเน้นในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สถานศึกษาให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล ซึ่งสนองนโยบายของ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554) ที่กำหนดกรอบ แนวคิดการพัฒนาประเทศโดยยึดแนวคิดการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มีคนเป็นศูนย์กลาง การพัฒนา และทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558) ที่กำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมาย การพัฒนาที่มุ่งสู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไทยให้มีความมั่นคง ยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และพัฒนาศักยภาพคนให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ พัฒนาศักยภาพคนตามช่วงวัย ยกย่องคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เท่าเทียมและทั่วถึง สอนองนโยบายของรัฐบาล ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการอาชีวศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2558) ที่กำหนด ให้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อสร้างคนไทยและสังคมไทยให้เข้มแข็งมีคุณภาพ ผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศ บูรณาการการศึกษาทั้งระบบให้เกิดประโยชน์ สูงสุดในการผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และเตรียม ความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พัฒนากำลังคนให้มีฝีมือสามารถทำงานได้ทั้งในและต่างประเทศ สอนองนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2558) ที่ได้กำหนดนโยบาย การจัดการอาชีวศึกษาโดยให้ความสนใจกับนักศึกษาทุกคนอย่างทั่วถึง จัดการอาชีวศึกษาอาเซียน โดยร่วมมือกับกลุ่มประชาคมอาเซียน จัดการศึกษาอาชีวศึกษาสู่มาตรฐานสากล และสอนองนโยบาย ในการบริหารจัดการอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2558) ที่มุ่งให้ความสำคัญกับการผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีทักษะ ความรู้และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ยกย่องความสามารถของ ผู้เรียนให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งสมรรถนะหลักและสมรรถนะการทำงานตามตำแหน่ง

หน้าที่ เตรียมผู้เรียนสู่การเป็นประชาคมอาเซียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สติรดา ทาขุลี (2554) ที่วิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาคุณภาพนักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี ที่พบว่า ด้านคุณภาพ นักศึกษาด้านความสามารถพื้นฐานที่จำเป็นและส่งผลกระทบต่อการทำงาน กลุ่มผู้สอนและผู้แทน สถานประกอบการมีความต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 นักศึกษามีความรู้ความสามารถในการใช้ ภาษาต่างประเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงนภา มกรานุรักษ์ (2554) ที่วิจัยเรื่อง อนาคตภาพ ของการอาชีวศึกษาไทยในศตวรรษหน้า (พ.ศ. 2554-2564) พบว่า แนวโน้มการพัฒนาคุณลักษณะ ผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องมีความสามารถทางทักษะวิชาชีพ มีความรู้ ทักษะชีวิต นิสัยอุตสาหกรรมและ ทักษะคิดที่ดีต่อการทำงาน สอดคล้องกับ สุรวุฒิ สุริยนต์ (2551) วิจัยเรื่อง แนวโน้มการจัดการเรียน การสอนประเภทวิชาอุตสาหกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในทศวรรษหน้า พ.ศ. 2551-2560 ที่พบว่าการจัดการเรียนการสอนจะต้องเน้นเรื่องคุณภาพมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับ ของตลาดแรงงานและสถานประกอบการ

จากผลการวิจัยพบว่าความต้องการจำเป็นการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในการบริหารจัดการ จัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี ลำดับรองลงมา ได้แก่ ยุทธศาสตร์ ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ยุทธศาสตร์ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และยุทธศาสตร์ด้านการเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีพ ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าวิทยาลัยเทคนิค กาญจนาภิเษกอุดรธานี ได้นำยุทธศาสตร์ดังกล่าวสู่การปฏิบัติในการบริหารจัดการอาชีวศึกษา ซึ่งมีผลการบริหารจัดการเป็นที่พึงพอใจและมีผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายและบรรลุวัตถุประสงค์ ของสถานศึกษา ตามนโยบายการขับเคลื่อนการอาชีวศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2558) ที่ได้กำหนดนโยบาย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาสู่สากล พ.ศ. 2555-2569 ยุทธศาสตร์ ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนโดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในประเทศ และ ในต่างประเทศ ยุทธศาสตร์ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโดยการพัฒนา ระบบ การบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ และยุทธศาสตร์ด้านการเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีพ โดยการผลิตและพัฒนากำลังคน ส่งเสริมเส้นทางอาชีพ

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในการบริหารจัดการอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก SWOT Analysis วิทยาลัยเทคนิค กาญจนาภิเษกอุดรธานี มีสภาพการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในการบริหารจัดการอาชีวศึกษา ด้านการยกระดับคุณภาพนักเรียน นักศึกษาสู่มาตรฐานสากล อยู่ในระดับจุดอ่อน และ อุปสรรค ที่เป็นเช่นนี้ เพราะบุคลากรในสถานศึกษาเห็นว่าวิทยาลัยยังมีโครงสร้างการบริหารจัดการ ที่ไม่ครอบคลุมกับภาระงานที่ได้รับมอบหมาย และขาดการเชื่อมโยงประสานงานในการบริหารจัดการ ครูและบุคลากรปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ มาก ทำให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพไม่เป็นไปตาม ที่กำหนด รวมทั้งขาดทักษะในการปฏิบัติงานเนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงบุคลากรบ่อย ทำให้ขาด ความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษา ต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง

ต่าง ๆ ตามที่บรรจบ บุญจันทร์ (2555) ได้แนะนำให้หน่วยงานพัฒนากระบวนการทำงาน โดยอาศัยกรอบแนวคิดเรื่องการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเข้ามาช่วยในการดำเนินการ เพื่อทบทวนและปรับปรุงกระบวนการทำงานหลักขององค์การให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ซึ่งสอดคล้องกับ กัลยาณี ภูยิหาวา (2554) ที่ศึกษาหลักธรรมาภิบาลกับการบริหารงานสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดหนองคาย มีข้อเสนอแนะให้สถานศึกษาบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรมีการยึดมั่นใน พันธกิจและวัตถุประสงค์ขององค์การ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้บุคลากรในองค์การ ครอบคลุม ยุติธรรม มีระบบการสื่อสารที่ดี มีการกระจายข่าวสาร เพื่อให้ผู้ปฏิบัติได้ทราบการเคลื่อนไหวขององค์การ สนับสนุนให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานในองค์การ และเปิดโอกาสให้บุคลากรภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในสถานศึกษาด้วย ควรมีระบบตรวจสอบการทำงานทุกอย่าง เพื่อให้มั่นใจว่างานที่ดำเนินการนั้นเป็นไปตามแผน การทำงานควรบริหารจัดการทรัพยากรที่มีให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าต่อส่วนรวม เลือกนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ และพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ บพิตร วงศ์เจริญ (2550) ที่ศึกษาการดำเนินงานปฏิรูปการเรียนรู้วิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ที่ให้ข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานปฏิรูประบบการเรียนรู้วิชาชีพ ไว้ว่าต้องจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น และภูมิปัญญาของท้องถิ่น พัฒนาครูในทุกรายวิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และสอดคล้องกับ สุรวุฒิ สุริยนต์ (2551) ที่ศึกษาแนวโน้มการจัดการเรียนการสอนประเภทวิชาอุตสาหกรรมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในทศวรรษหน้า พ.ศ. 2551-2560 พบว่า หลักสูตรควรมีเนื้อหาเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมและการสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวมในวิชาชีพของตน และการจัดการเรียนการสอนเน้นปฏิบัติจริง การจัดการเรียนการสอนใช้สื่อหลากหลายรูปแบบ เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยในการสอนมากขึ้น และมีการฝึกงานในสถานประกอบการ

2. รูปแบบการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในการบริหารจัดการอาชีวศึกษา มีวิธีการดำเนินการเป็น 7 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นในการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 2 เลือกยุทธศาสตร์ที่ต้องการนำสู่การปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในภายนอก (SWOT Analysis) ขั้นตอนที่ 4 ออกแบบกลยุทธ์การนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 5 จัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบกำหนดกิจกรรม โครงการ ขั้นตอนที่ 6 ดำเนินการตามกิจกรรม โครงการ ขั้นตอนที่ 7 ติดตาม ประเมินผล เป็นการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติที่ใช้กระบวนการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์มาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการ ตามที่พสุ เตชะรินทร์ (2548) ได้ศึกษาองค์ประกอบของยุทธศาสตร์ว่าประกอบด้วยการวิเคราะห์ SWOT การกำหนดทิศทางขององค์การ การกำหนดยุทธศาสตร์และการแปลงยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ โดยให้บุคลากรในสถานศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมในการเสนอแนะและร่วมปฏิบัติ และเป็นไปตามที่ เสาวณิต ชัยมุสิก (2545 อ้างถึงใน เกสรี แจ่มสกุล, 2551) ที่กล่าวถึงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ว่าสถานศึกษาควรดำเนินการเป็นขั้นตอน ได้แก่ การสำรวจสภาพของสถานศึกษา วิเคราะห์สภาพการณ์

ทั้งภายใน ภายนอก การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์และเป้าหมาย การกำหนดยุทธศาสตร์ การดำเนินการ การกำหนดภารกิจ กิจกรรม โครงการให้สอดคล้องกับภารกิจและสภาพปัญหาหรือสิ่งที่ต้องพัฒนา การดำเนินงานตามแผน และการประเมินตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ ปีเตอร์ และวอเตอร์แมน (2004 อ้างถึงใน บรรจบ บุญจันทร์, 2555) ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การชั้นนำ คือ การมุ่งเน้นลงมือปฏิบัติให้ความสำคัญกับการลงมือปฏิบัติมากกว่าการใช้เวลาไปกับการคิด และการวิเคราะห์ และใช้รูปแบบองค์การที่เรียบง่าย เพื่อไม่ให้องค์การ มีกฎระเบียบและความสลับซับซ้อน สอดคล้องกับ พสุ เตชะรินทร์ (2549 อ้างถึงใน บรรจบ บุญจันทร์, 2555) ได้ศึกษาคุณลักษณะขององค์การที่มีขีดสมรรถนะสูงของลินเดอร์และบรูคส์ว่า คุณลักษณะสำคัญที่หน่วยงานราชการจะต้องมี ได้แก่ การวางยุทธศาสตร์และนโยบาย การออกแบบองค์การและกระบวนการทำงาน สอดคล้องกับ บรรจบ บุญจันทร์ (2555) ได้กล่าวถึง เครื่องมือในการบริหารของภาคราชการ เพื่อพัฒนาและยกระดับขีดความสามารถในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องโดยใช้หน่วยบริหารยุทธศาสตร์เป็นกลไกในการบริหารยุทธศาสตร์ขององค์การตั้งแต่การกำหนดยุทธศาสตร์จนถึงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ และการพัฒนากระบวนการทำงาน การปรับโครงสร้างเพื่อให้สามารถดำเนินงานได้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ สอดคล้องกับ สิริมนต์ นฤมลศิริ (2555) ที่ศึกษาเรื่องกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่พบว่า กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรบูรณาการหลักสูตรการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการของชุมชน ควรพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ควรส่งเสริมครูให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสร้างกลไกการบริหารจัดการที่เป็นระบบ และสอดคล้องกับ ลอว์รี และคอปโบลด์ (2001) ที่ได้ศึกษาการเชื่อมโยงกลยุทธ์และการแปลงกลยุทธ์สู่ตัวชี้วัด โดยศึกษากรณีบริษัท ครอสส์เฮาส์ (Crosshouse) พบว่า บริษัทประสบความสำเร็จและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วหลังจากการใช้หลักการบริหารกลยุทธ์เป็นการเปลี่ยนแปลงสู่กิจกรรมที่เป็นกลยุทธ์การปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว สามารถช่วยให้องค์การประสบความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญกับการนำยุทธศาสตร์การบริหารจัดการอาชีวศึกษาทุกด้านสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ ด้านการยกระดับคุณภาพผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล และยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยใช้กรอบแนวคิดเรื่องการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเข้ามาช่วยในการพัฒนาระบบการปฏิบัติงาน รวมทั้งใช้เครื่องมือการบริหารงานที่สำคัญ ได้แก่ การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค การวางแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนากระบวนการการทำงาน การปรับโครงสร้างองค์การและการจัดการเครือข่ายความร่วมมือ รวมทั้งผู้บริหารต้องเน้นการทำงานในลักษณะการถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจในการทำงานให้กับพนักงานทุกระดับในองค์การ เน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วม

1.2 สถานศึกษาที่จะนำรูปแบบการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในการบริหารจัดการอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นผลที่เกิดจากการศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็นในการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี ไปใช้ควรจะต้องคำนึงถึงบริบทของสถานศึกษา และความต้องการในการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของตลาดแรงงาน และสถานประกอบการ การดำเนินการของสถานศึกษา ต้องวางแผนและกำหนดกลยุทธ์อย่างรอบคอบ โดยใช้การมีส่วนร่วมของครู บุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดและดำเนินงานเพื่อให้เกิดผลลัพธ์การดำเนินงานที่มีคุณภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ ในประเด็นยุทธศาสตร์ด้านอื่น ๆ ด้วย เพื่อให้การบริหารจัดการอาชีวศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ และสนองนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาสภาพการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทุกแห่ง เพื่อประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาและนำผลการวิจัยมาเป็นข้อมูลเพื่อการสนับสนุน ช่วยเหลือ และพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กัลยาณี ภูยิหวา. (2554). การศึกษาหลักธรรมาภิบาลกับการบริหารงานสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

เกสรี แจ่มสกุล. (2551). การพัฒนารูปแบบและกลยุทธ์การส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการศึกษา

นานาชาติของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. วิทยานิพนธ์

ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดวงนภา มกรานุรักษ์. (2554). อนาคตภาพของการอาชีวศึกษาไทยในทศวรรษหน้า

(พ.ศ. 2554-2564). วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

บพิตร วงศ์เจริญ. (2550). การดำเนินงานปฏิรูประบบการเรียนรู้วิชาชีพของสถานศึกษา

สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2. วิทยานิพนธ์

การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บรรจบ บุญจันทร์. (2555). การบริหารสถาบันเพื่อความเป็นเลิศ. โครงการตำราเฉลิมพระเกียรติ

60 พรรษา สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร.มหาวิทยาลัยราชภัฏ

กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พสุ เตชะรินทร์. (2553). การวางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

- สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1. (2558). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2559**. หนองคาย: สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1.
- สัณติดา ทาขุสี. (2554). **ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาคุณภาพนักศึกษา สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดอุดรธานี**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559**. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). **ทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12. เอกสารประกอบการระดมความคิดเห็นทิศทางแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2558). **ยุทธศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ปีงบประมาณ 2558**. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก: www.vec.go.th/Default.aspx?tabid=85. (2559, 28 พฤษภาคม).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2558). **ปฏิรูปการศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน นโยบายด้านการศึกษาของนายกรัฐมนตรี(พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา)**. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). **แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559)**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). **การศึกษาแนวทางการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยีตามความต้องการของประเทศ: กรณีศึกษาประเภทอุตสาหกรรม**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2558). **นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พลเอก ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ)**. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก: www.moe.go.th. (2559, พฤษภาคม).
- สิริมนต์ นฤมลศิริ. (2555). **กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิคสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา**. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุนันทา สังขทัต. (2556). **การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยใช้แนวคิด Balanced Scorecard**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยสยาม.

- สุรุติ สุรินทร์. (2551). แนวโน้มการจัดการเรียนการสอนประเภทวิชาอุตสาหกรรมระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในทศวรรษหน้า พ.ศ. 2551-2560.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- Lawrie, G. & Cobbold, I. (2001). Strategic Alignment: Cascading the Balanced
Scorecard Case Study-Cross House. n.p.